

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра фізіології людини і тварин

Затверджено
на засіданні кафедри фізіології людини і тварин
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08 2021 р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни

«Методика викладання основ здоров'я людини», що викладається в межах ОПП
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів за предметною спеціальністю 014.05– Середня освіта
(Біологія та здоров'я людини)

Назва курсу	Методика викладання основ здоров'я людини
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра фізіології людини і тварин
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 – Освіта / Педагогіка 014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Викладачі курсу	доцент кафедри фізіології людини і тварин, к.б.н.Бичкова Соломія Володимирівна
Контактна інформація викладачів	solomiya.bychkova@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	щовівторка, 13:00-16:00 (вул. Грушевського 4, ауд. 136)
Сторінка курсу	https://bioweb.lnu.edu.ua
Інформація про курс	Дисципліну “Методика викладання основ здоров'я людини” читають упродовж V семестру, вона охоплює 90 год, з них лекційні (16 год.), практичні заняття (32 год) та самостійна робота (42 год.) і завершується заліком. Завдання дисципліни полягає у тому, щоб сформувати у здобувачів вищої освітисистему знань необхідних для здійснення навчання учнів основам здоров'я.
Коротка анотація курсу	Програма курсу“ Методика викладання основ здоров'я людини” складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів освіти, учителів біології та здоров'я людини за спеціальністю 014.05 “Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)“, викладання якої здійснюється у 5семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою). Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів: I. Загальні питання методики викладання основ здоров'я. II. Методи навчання здоров'язбережувальних компетентностей. У першому модулі розглядають поняття здоров'я, аналізують стан здоров'я школярів. навчально-виховне значення та потребу викладання курсу основи здоров'я у школі; розглядаються основні нормативні документи, підручники та посібники з основ здоров'я в школі; вивчають основи методичні та педагогічні підходи до проведення уроків та навчання основ здоров'я у школі, розглядаються практичні вміння до викладання основ здоров'я. У другому модулі вивчають методинабуття учнями практичних навичок і компетентностей для збереження учнями свого фізичного, соціального і психічного здоров'я і безпеки життя.
Мета та цілі курсу	Метою і завданням навчальної дисципліни є надання студентам системи професійних знань, необхідних для здійснення навчання учнів основам здоров'я; формування у студентів педагогічних вмінь і навичок творчо застосовувати знання з психолого-педагогічних і біологічних дициплін у практиці викладання основ здоров'я людини у школі; формування професійної компетентності студентів щодо організації і проведення навчальної та позанавчальної роботи з основ здоров'я.

	Основними цілями вивчення дисципліни “Методика викладання основ здоров’я людини” є: сформулювати мету навчання учнів у напрямку збереження власного здоров’я; формувати вміння аналізувати зміст шкільного курсу основ здоров’я; опанувати формами організації навчально-виховної роботи з основ здоров’я у школі, а також вивчення методів і засобів навчання основ здоров’я; сприяти розвитку навичок щодо виховання учнів в процесі вивчення основ здоров’я; сприяти процесу оволодіння студентами основами формування здоров’я збережувальної компетентності школярів на основі оволодіння ними знаннями про власне здоров’я та безпеку, а також практичними навичками здорового способу життя і безпечної поведінки.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна література:</i> 1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М.Тимченко, Тимченко А. М. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с. 2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров’я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ«Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с. 3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с. <i>Додаткова література:</i> 1. М.І.Кручаниця, С.О.Михайлович, Н.В.Розумик / Основи оздоровчого харчування. Навчальний посібник для ВНЗ фізичного виховання і спорту, 2004. 2. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров’я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75. 3. Балбенко С. Основи здоров’я та фізичної культури : метод. посіб. для вчителів / С.Балбенко. — Х. : Скорпіон, 2004. — 96 с. — (Предметний тиждень). 4. Богданова Г. Підготовка вчителів до формування в учнів життєвих навичок / Г.Богданова // Здоров’я та фізична культура. — 2007. — № 9. — С. 6-7. 4. Васьков Ю. Концепція розвитку фізичного виховання в загальноосвітніх школах / Ю. Васьков // Здоров’я та фізична культура. — 2005. — № 6. — С. 1, 3-5
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	90 год, з них лекційні (16 год.), практичні заняття (32 год) та самостійна робота (42 год.) і завершується заліком.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу здобувач вищої освіти буде знати: - теоретичні засади методики навчання основ здоров’я; - основні характеристики здоров’язбережувальної - технології; - структуру навчально-виховного процесу у початковій школі; - основні нормативно-правові засади предмета «Основи здоров’я» у школі; - основи побудови змісту навчального предмета "Основи здоров'я"; - способи формування в учнів здоров’язбережувальних уяв-

	лень та понять; - сучасні активні й інтерактивні методи навчання учнів початкової школи; - форми організації міжособистісної взаємодії учнів у процесі навчання; - типи уроків з основ здоров'я, їх макроструктуру та мікроструктуру; - засоби наочності, які використовуються в процесі навчання основ здоров'я. вміти: - визначати освітні, розвивальні та виховні цілі з навчального предмета та їх місце в системі початкової освіти; - вміти структурувати зміст навчального предмету у початковій школі; - планувати, розробляти методику організації і проведення уроків з основ здоров'я; - планувати, проводити та аналізувати позаурочну та позакласну роботу здоров'язбережувального спрямування; - визначати актуальні здоров'язбережувальні виклики сучасності та проблеми методики навчання основ здоров'я.
Ключові слова	здоров'я; фізичне, психічне, духовне і соціальне благополуччя; безпека; цінності, потреби.
Формат курсу	очний
	проведення лекцій та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	Заліку кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з фізіології, анатомії, психології, педагогіки
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення.
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • поточна успішність, семінарські заняття (доповідьна семінарі - 10 семінарів максимально по 6 балів), самостійна робота (аналіз підручника - 10 балів; план-конспект уроку-10, контрольні заміри (2 модулі по 10 балів); максимальна кількість балів – 100 балів; Залік студент отримує на підставі сумарного результату за поточну успішність.
Питання до модульних контролів (замірив знань)	Змістовий модуль І. Загальні питання методики викладання основ здоров'я Тема 1. Поняття методики та методології. Головні завдання курсу. Предмет, методи, зв'язок з іншими науками. Здоров'я школярів України за останні роки – передумова необхідності предмету «Основи здоров'я». Навчально-виховне значення шкільного курсу «Основи здоров'я». Принципи навчання. Здоров'язбережувальні компетенції та навички. Базові цінності людини, здоров'я як найбі-

	льша цінність. Тема 2. Законодавча і нормативно-правова база України щодо здорового способу життя. Основні поняття курсу «основи здоров'я». Міжнародний досвід навчання основам здорового способу життя. Програма предмету «Основи здоров'я» у школі: зміст, особливості, відмінності, переваги. Планування роботи вчителя. Структура шкільного підручника з інтегрованого курсу «Основи здоров'я» та принципи роботи з ним. Особливості сучасного уроку основ здоров'я. Тема 3. Умови ефективного навчання основ здоров'я. Принципи, методи та засоби навчання основ здоров'я. Форми організації навчання «основ здоров'я». Урок – основна форма організації навчання. Класифікація уроків. Тема 4. Традиційні та інтерактивні методи навчання основ здоров'я. Тренінг як найефективніший метод навчання основ здоров'я: його зміст, структура та організація забезпечення. Поняття «нестандартні уроки». Їх види та характеристика. Позаурочна форма організації навчального процесу. Форми та види позакласної роботи з «Основ здоров'я». Шкільні екскурсії. Метод проєктів. Методи оцінювання навчальних досягнень учнів з предмету «Основи здоров'я». Змістовий модуль II. Методи навчання здоров'язбережувальних компетентностей Тема 5. Особливості вивчення розділів «Фізична складова здоров'я» через призму здорового способу життя. Шкідливі звички, їх вплив на здоров'я, методика навчання компетентностей, які забезпечують запобігання формування шкідливих звичок. Стрес і здоров'я підлітків, Тема 6. Психологічні компетентності, формування відношення до них учнів при вивченні основ здоров'я. Методи запобігання порушенням психологічного здоров'я таких як депресія, емоційне вигорання, харчові залежності і порушення поведінки (переїдання, булемія, анорексія, алкогольна залежність). Тема 7. Соціальні компетентності, формування відношення до них учнів при вивченні основ здоров'я. Здорові стосунки. Методи формування компетентностей для забезпечення здорових стосунків. Репродуктивне здоров'я. Методи набуття навичок збереження репродуктивного здоров'я. Тема 8. Безпека життя. Формування навичок для збереження життя за різних умов у процесі навчання основам здоров'я у школі.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Методика викладання основ здоров'я»

Ти- жде нь	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Поняття методики та методології. Головні завдання курсу. Зв'язок з іншими науками. Методи дослідження здоров'я школярів. Здоров'я школярів України за останні роки – передумова необхідності предмету «Основи здоров'я». Нормативні документи, що регламентують вивчення основ здоров'я у школі. Навчально-виховне значення шкільного курсу «Основи здоров'я». Принципи навчання. Здоров'язбережувальні компетенції та навички. Цінності людини, здоров'я як найбільша цінність.	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		1-2 тиж- день V семестру
2	Особливості програми курсу «Основи здоров'я». Зміст програми. Реалізація програми. Планування роботи вчителя. Структура навчального плану вчителя з курсу «Основи здоров'я» в школі. Підручники з курсу «Основи здоров'я»: переваги і недоліки. Особливості сучасного уроку основ здоров'я.	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		3-4 тиж- день V семестру
3	Принципи, методи та засоби навчання основ здоров'я. Форми організації навчання «основ здоров'я». Урок – основна форма організації навчання. Класифікація уроків.	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		5-6 тиж- день V семестру
4	Традиційні та інтерактивні методи навчання основ здоров'я. Тренінг як найефективніший метод навчання основ здоров'я: його зміст, структура та організація забезпечення. Позаурочна форма організації навчального процесу Форми та види позакласної роботи з «Основи здоров'я». Шкільні екскурсії. Метод проєктів. Проблемні ситуації, їх використання на уроках «Основи здоров'я». Поняття «дидактичні ігри», їх класифікація. Використання дидактичних ігор на уроках «Основи здоров'я».	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		7-8 тиж- день V семестру
5	Особливості вивчення розділів	Лекції – 2 год,		9-10 тиж-

	«Фізична складова здоров'я» через призму здорового способу життя. Шкідливі звички, їх вплив на здоров'я, методика навчання компетентностей, які забезпечують запобігання формування шкідливих звичок.	Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		день V семестру
6	Психологічні компетентності, формування відношення до них учнів при вивченні основ здоров'я. Методи запобігання порушенням психологічного здоров'я таких як депресія, емоційне вигорання, харчові залежності і порушення поведінки (переїдання, булемія, анорексія, алкогольна залежність).	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		11-12 тижень V семестру
7	Соціальні компетентності, формування відношення до них учнів при вивченні основ здоров'я. Стрес і здоров'я підлітків, здорові стосунки. Методи формування компетентностей для забезпечення здорових стосунків. Репродуктивне здоров'я. Методи набуття навичок збереження репродуктивного здоров'я.	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		13-14 тижень V семестру
8	Безпека життя. Формування навичок для збереження життя за різних умов у процесі навчання основам здоров'я у школі. Шкідливі звички, їх вплив на здоров'я, методика навчання компетентностей, які забезпечують запобігання формування шкідливих звичок.	Лекції – 2 год, Самостійна робота – 4 год Практичні заняття – 4 год		15-16 тижень V семестру

Автор

БИЧКОВА СОЛОМІЯ

"Погоджено"

Голова методичної ради
біологічного факультету

ВІТАЛІЙ ГОНЧАРЕНКО

" 30 " 08. 2021 р.

Гарант ОПП

ВІТАЛІЙ ГОНЧАРЕНКО

" 30 " 08. 2021 р.